

MACHINARVM

Declaratio 32. figura.

Naui onusta, est ad meridiem, hanc duę alia minores attrahunt quę & ipsę ab equis in ripa incedentibus attrahuntur: harum septentrionalis maior est altera intermedia minor, simulque in vtraque gemini torni, (hoc enim modo plus inest virium.) Ex maioris torni corda ad onustę naui mali sumum annulo ligatur, minoris autę naui ad partem mediam ipsius mali, ita vt hominum & equorum vi appelletur naui. Ad radicem autem mali duo sunt operarii qui funium fines manibus tractant, vt paulatim emittantur ad componendum motum naui & ad deuoluendos funes tornorum vbi fuerint pleni. Omnia ex aspectu figurę his iuuantibus apparebunt.

PROP. XXXIII.

Artificium non vulgare terrę miro compendio arandę triplici vomere simul geminis funibus plaustrum aratri alligatis, & vel super plaustrum, vel finibus arui sese uicissim explicantibus & complicantibus.

Declaratio 33. figura.

Sunt trabium compagine duę vna septentrionalis altera meridionalis, instar caprę constitutę, deinde est tornus in anteriori parte plaustri qui mouetur duorum hominũ manu, in vtraque compagine trabium sunt funes finiti, quorum pars vna vltima est in septentrionali compagine, & postquam torno circumuoluti sunt funes altera pars eorum fertur ad meridionalem compagine cui adheret, ita vt mutari loco possint funes opera annulorum & capreolorum: iam cum mouetur tornus magna vi vehitur aratrum, quod facillẽ videre est.

PROP. XXXIIII.

Aedificium nouum ac compẽdiosum, in quo rota ad easdem partes conuersa vtro citroque trabem ducit & reducit, vt tela elaboretur instar undulati serici.

Declaratio 34. figura.

Est ad septentrionem trabs quatuor lignis in terra fixis coacta, quę potest vt demonstrabo eodem ductu maioris rotę semel ferri à septentrione ad meridiẽ & à meridiẽ ad septentrionẽ quod facillẽ intelligetur intellectis omnibus partibus machinamenti.

In meridiẽ est maior rota dentata, vt in meletrinis videre facillẽ est. hęc autę dẽtes immittit scis furis tympanorum, quę sunt in eodem mobili axe cum duobus aliis circũ quos voluitur chorda, deinde inferius est axis huic parallelus in quo sunt duo tympana circa quę etiã voluitur chorda, in medio axium sunt duę rotulę dentatę vna alteram cogens, ita vt motus inferioris axis sit superioris contrarius. Rursus in trabe funes sunt qui circumuoluuntur circa tympana superiora, qui etiam anteriori parte trabis nempe meridionali annulis ligantur iidem funes tympanis inferioribus circũuoluuntur quoque & deinde ad septentrionalem trabis partem finiunt, sed ita circumambiatēs trochleas quę in tignis rectis sunt vt ad partem septentrionalem attrahant trabẽ. Sed in tympanis superioribus aliter glomerantur funes quàm in inferioribus vnde fit vt propter motum deficiente corda, statim ea contrario modo in tympanis circumuoluatur, & tantum id fit semel vno ductu. Quod erat notandum.

PROP. XXIX.

Nouum machinę genus qua sine vlla scansili fabrica, cementsa promptẽ vel plurimis structoribus ministratur, struendo vel reficiendo muro valde necessario.

Declaratio 28. figura.

Motus vis in rota maxima est, reliqua ex sequenti demonstratione intelligi facillẽ possunt.

Inferius ad meridiẽ duo sunt torni, minor in quo corda circũuoluta est, atque motus illius causa est manus hominis eam circumagentis: glomeratur autem hęc eadem corda circa maiorẽ rotam in cuius axe ad orientem & occidentem sunt duo tympana quę conficiũt cum fulcris tornum alterum. In iisdem tympanis chordę sunt, in quarum fine alligatus est baculus axi maioris rotę parallelus in quo sunt tres fitulę & totidem cistę, superius sunt duę trabe, in quarum fine sunt trochleę. iam in baculi extremitatibus sunt alligatę cordę, vt dixi, quę motu rotę & torni eleuant baculum cum fitulis, his eleuatis ille qui proximẽ tornum ad meridiẽ stat manu cordam gerit quam trahens detorquet cordam quam diximus grandiori rotę glomeratam, & ad se attrahit baculum deferentem fitulas & cistas, quod facile est.